

**Tájékoztató a Magyar Vöröskereszt
Hajdúszoboszló Területi Szervezet munkájáról**

I.

Történetünk

A Magyar Szent Korona Országai Vörös-kereszt Egylete 1881-ben alakult meg. Az egyletnek fel kellett készülnie a háborúban teljesítendő feladataira. Vállalta szükségkórházak, sebesültszállító oszlopok felállítását, tábori kórházak utánpótlását, Magyarországra érkező sebesültek és beteg katonák ellátását. Sorsjegykötvények kibocsátásával jelentős fejlesztéseket kezdtek (Erzsébet Kórház – mai Sportkórház – hivatásos ápolónőképző intézet felépítése).

A balkáni háborúban, majd az első világháborúban végeztek egészségügyi ellátó szolgálatot. Az Egylet fontos feladata volt még az elesett és sebesült katonák, hadifoglyok ügyében a hozzátartozók értesítése (Tudósító Iroda).

A két világháború között létrehozták a főútvonalak mellett az elsősegélynyújtó állomásokat, a balatoni 16 viharjelző állomást, a dunai vízi mentő és viharjelző szolgálatot. 1937-re kiépült a légi mentő-, elsősegély-betegszállító szolgálat, a szociális segélyező rendszer.

A második világháború ismét előtérbe állította a szervezet jelentőségét. Az Egylet a honvédség egészségügyi szolgálatának kisegítését látta el, kórházakat, kórházvonalakat működtetett saját kiképzett ápolónőkkel. 1939-ben megkezdte működését a Vöröskereszt Véraló Központja.

A háború befejezése után az Ideiglenes Nemzeti Kormány felismerte a Vöröskeresztben rejlő lehetőségeket, különösen a hazatérő hadifoglyok és sebesültek fogadásában – ellátásában, az elesettek és a hadifogságba került katonák felkutatásában, a külföldre menekült vagy politikai okok miatt elhurcolt magyar állampolgárok hazahozatalában.

A Magyar Vöröskereszt 1948-ban már 228 intézménnyel rendelkezett (közkórházak, Heine Medin Intézet, orvosi rendelőintézetek, gyermekotthonok, bölcsődék).

Megrendítő törést okozott, hogy a Magyar Vöröskereszt intézményeit 1949-ben államosították.

1951-ben egészségügyi egyesületté minősítették. Fő feladatait az egészségügyi felvilágosításban, elsősegély oktatásában és a véradók szervezésében jelölték meg.

Az 1956-os forradalom idején a nemzetközi segélyszállítmányok, egészségügyi felszerelések elosztása jelentette a humanitárius cselekvést. Ezzel azonban a szervezet az új kormány részéről hátrányos megkülönböztetést szenvedett.

A Magyar Vöröskereszt 1957 tavaszán kapta vissza önállóságát. Feladata az egészségügyi ismeretterjesztés, térítésmentes véradásszervezés, ápolónőképzés, polgári védelemmel együttműködés, az ifjúság körében végzendő szervezés és az üzemekben vöröskeresztes szervezetek létrehozása. Ez a program a tömegszervezetté válást tűzte célul.

A későbbi években új kezdeményezések bővítették a feladatokat (család gondozói szakszolgálat, mozgássérült gyermekek táboroztatása, véradó központok, szociális otthonok létrehozása).

Az 1993. évi XL. törvény a Magyar Vöröskeresztről, meghatározza a szervezet feladatait is.

2. § (1) A Vöröskereszt - alaptevékenysége körében - a következő feladatokat látja el:

a) Háború esetén részt vesz a háború áldozatainak mentésében, az áldozatokról és a hadifoglyokról nyilvántartást vezet, a rászorulókat, illetve hozzátartozóik részére tájékoztatást, átmeneti anyagi vagy természetbeni segítyt nyújt;

b) természeti vagy más katasztrófa-helyzet esetén a rászorultakat felkutatja, részükre átmeneti segélyeket, illetve jogsegélyt biztosít; az áldozatok mentésére segélycsapatokat működtet;

c) eltűnt személyek felkutatására keresőszolgálatot működtet

d) átmeneti szállások megteremtésével, fenntartásával és egyéb módon közreműködik a menedéket kérők és a menekültek megsegítésében, előmozdítja hazatérésük lehetőségének mielőbbi megteremtését;

e) egészségneveléssel, házi-gondozó szolgálat kialakításával, elsősegélynyújtás oktatásával, továbbá a rendelkezésére álló eszközökkel hozzájárul az élet- és egészségvédelemhez;

f) szervezi az önkéntes véradók részvételét a véradásban, és részt vesz a vérellátás rendszerének fejlesztésében;

g) a rászorultak részére igény szerint - az alapszabályban meghatározott módokon - szociális segítséget nyújt.

II.

A helyi szervezetről

1. Személyi feltételek:

Hajdúszoboszlón önálló szervezatként 1968-tól működik a Vöröskereszt. Az azóta eltelt idő alatt többször változott a szervezet felállása és a működési területe.

Jelenlegi működési területünk: Hajdúszoboszló, Ebes, Nagyhegyes, Hajdúszovát.

A területi szervezet munkáját 5 fős vezetőség koordinálja élükön a területi elnökkel. A szakmai munkát a Magyar Vöröskereszt alkalmazásában álló területi vezető irányítja.

2002. augusztusától tíz éven keresztül egy fizetett munkatárs látta el a területi vezetői feladatokat Balmazújvároson és Hajdúszoboszlón egyaránt. Így - az egy irodában töltött idő - 2, ill. 3 napra korlátozódott. Az első 2 évben a két vezetőség külön működött, majd a XI. Kongresszust megelőző választáson egy területi vezetőség alakult. A gyakorlatban ez az

elképzelés azonban nem vált be, ezért 2013-ban a két terület visszarendeződött önállóvá. A jelenlegi területi vezető egyben a megyei véradásszervező koordinátori feladatokat is ellátja.

Az elmúlt években a területi vezető munkáját közhasznú foglalkoztatottak és közösségi szolgálatot teljesítő diákok segítették.

2. Tárgyi feltételek:

Hajdúszoboszlón a jelenlegi irodát 1999-ben vehettük birtokba. Az önkormányzat jóvoltából - a többi területi központhoz hasonlóan - térítésmentesen használhatjuk. Az irodát 2013-ban az üzemeltető Városgazdálkodási Nonprofit Zrt. felújította, így az alapvetően megfelel a minimálisan elvárható feltételeknek.

Állandó probléma az adományok elhelyezése és az azok szétosztásához szükséges hely biztosítása. A raktározást jelenleg is külső helyszíneken oldjuk meg, de sajnos több felajánlást - elsősorban lakberendezési tárgyakat - kell visszautasítanunk a raktározási lehetőség hiánya miatt. A rövidtávon megoldandó feladataink közül az egyik legfontosabb az iroda és a hozzá kapcsolódó raktár megfelelő helyen történő kialakítása. Ebben feltétlenül számítunk az önkormányzat segítségére.

3. Szervezettség:

Szervezettségi mutatók alakulása 2016-2019-ig

Évek	Lakóterületi		Munkahelyi		Ifjúsági		Összesen	
	száma	taglétszám	száma	taglétszám	száma	taglétszám	száma	taglétszám
2015	8	515	8	373	3	89	19	977
2016	8	556	10	359	3	104	21	1019
2017	8	574	10	402	3	148	21	1124
2018	8	547	8	338	3	67	19	952
2019	8	548	8	338	3	75	19	961
2020	8	501	7	324	2	41	17	866

A táblázat az elmúlt 6 évben a tagdíjat fizetők számát tartalmazza a teljes működési területen.

A teljes taglétszámból a hajdúszoboszlóiak aránya minden évben kb. 80 % körül mozog.

A munkát önkéntesekből álló 5 fős vezetőség irányítja. Az alapszervezeti titkári teendőket, az ifjúsági tanárelnöki feladatokat, tagszervezést, véradásszervezést, szűrővizsgálatokat, adománygyűjtést és osztást szintén térítés nélkül, önkéntes munkában végzik tagjaink.

Szervezeti egységeink tevékenysége igen változatos képet mutat. Többségük aktív, mintaszerű mozgalmi munkát végez, de előfordul, hogy csak a tagsági díj fizetését vállalják.

A szervezettség javulása a települési, munkahelyi vezető segítő hozzáállásával és a szervező önkéntes lelkes munkájával érhető el. Ezért mindenhol törekszünk arra, hogy a vezetőkkel jó kapcsolatot alakítsunk ki és a szervezetek titkárainak munkáját folyamatosan segítjük. A

különböző szintű vezetőségek megválasztásánál a legrátermettebb, a munkánkat ismerő, önként és szívesen dolgozó aktivistákat szeretnénk megbízni a feladattal. Célkitűzésünket nehezíti azonban a megélhetéshez szükséges jövedelemre való törekvés, illetve az ennek következtében csökkenő szabadidő. Ebből adódóan a legaktívabb önkéntesek nagyobb hányada nyugdíjas korú.

Természetesen évente összehívásra kerül a területi közgyűlés, és négyévente a tisztújító küldöttértekezlet. Legutóbb 2020-ban volt tisztújítás a területen. A tagság és a lakosság folyamatos információval való ellátása fontos eszköze szerteágazó tevékenységünk megismertetésének. Propagandánkat leghatékonyabban a vöröskereszt eszmeiségéhez és alapelveihez méltó rendezvények (Vöröskereszt Világnap, Elsősegélynyújtás Világnapja, Véradók Napja, Fenyőünnep stb.) szervezésével tudjuk erősíteni.

III.

A jogszabályokban megfogalmazott feladatink közül a legfontosabbakról:

1. Véradásszervezés:

Vezetőségünk kiemelt feladatának tekinti az egyenletes vérellátás biztosítását. Míg korábban főként a munkahelyi véradások domináltak, hisz adva volt a létszám és a helyszín, a munkahelyek megszűnésével illetve átalakulásával át kellett gondolni a véradások szervezését. A véradó napokat 1991-től fokozatosan csoportosítottuk át a lakóterületekre, itt viszont az jelentett gondot, hogy a munkahelyekről kikerülő donorkat nehezebb volt megtalálni. Különösen nagy volt a véradók számának csökkenése a vonzáskörzetek településein. Annak érdekében, hogy a tervezett vérmennyiséget biztosítani tudjuk a lakossági véradó napok számát emeltük meg. 2004-től kezdődően havi rendszerességgel terveztük a lakossági véradó napokat Hajdúszoboszlón. A vonzáskörzet 3 településén negyedévenként kerül sor véradásra. Hajdúszoboszló három munkahelyén szervezünk rendszeresen kiszállásos véradást. Itt is 3 havonta várjuk a donorkat. Kimagasló eredményeik miatt 2010 és 2019 között a „Véradóbarát munkahely” kitüntető címet a Hungarospa Zrt és a Földgázszállító Zrt 2 alkalommal, a Városgazdálkodási Zrt 1 alkalommal érdemelte ki. A középiskolák közül sajnos csak a Hőgyes Endre Gimnázium (évente 2 alkalom) és a Szép Ernő Kollégium (évente 1 alkalom) ad helyet véradásnak.

Véradások alakulása Hajdúszoboszló Területi Szervezeténél
2015. - 2020.

	2015		2016		2017		2018		2019		2020	
Helyszín	Alk.	Megj.	Alk.	Megj.	Alk.	Megj.	Alk.	Megj.	Alk.	Megj.	Alk.	Megj.
Hajdúszoboszló	37	1567	36	1629	38	1622	41	1506	41	1612	30	1223
Ebes	4	111	4	103	4	66	4	79	4	94	4	76
Hajdúszovát	4	83	4	59	4	62	4	50	4	48	4	44
Nagyhegyes	4	90	4	93	4	100	4	120	4	110	4	97
Mindösszesen:	49	1851	48	1884	50	1850	53	1755	53	1864	42	1440

A táblázat az egyes települések véradási alkalmainak számát és azok eredményeit szemlélteti.

2018 júliusában sajnos hajdúszoboszlói lakosok egy hónapig nem adhattak vért a nyugat-nílusi láz miatt, ezért lett kevesebb a megjelent véradó. 2020-ban a koronavírussal összefüggő intézkedések miatt nem minden betervezett véradást tudtunk megtartani. A bezárások és az otthoni munkavégzésre való átállás miatt 3 munkahelyi és 3 középiskolai véradás maradt el. Bár a Művelődési Központ nem volt nyitva, az Országos Tisztifőorvos engedélyével a véradások megtartásra kerülhettek, szigorú járványügyi intézkedések mellett.

Az elmaradások ellenére évek óta Területi Szervezetünk eredményei a megyei átlagnál jobbak. Területi szinten a 2020-as évben nem értük el az 5%-ot, de a hajdúszoboszlói eredmény még így is meghaladja a lakossági létszám 5%-át.

A véradások számát tekintve ideális célként van megjelölve a lakosság létszámának 5 %-át elérő véradás. Amennyiben ezt országos szinten tudnánk biztosítani, úgy még a jelenleginél is biztonságosabb lenne a vérellátás.

A véradók számának megtartása érdekében fokozott figyelmet fordítunk a véradók megbecsülésére és az adatok pontos nyilvántartására. 2005-től vezetünk saját számítógépes nyilvántartást a donor állományról. A saját nyilvántartás igen jól hasznosítható a szervezésben, az informatikai háttér megteremtésével az operatív munkát is segíti.

Igyekszünk minden településen ünnepélyes keretek között átnyújtani a véradó kitüntetések. Hajdúszoboszlón 2004-től kezdődően vacsorával és bállal egybekötött ünnepséget rendeztünk. Sajnos a 2020-as év kivétel volt a covid miatt. Nagyon népszerűek ezek az alkalmak a véradók körében. Megvalósításukban komoly segítséget jelent az önzetlen támogatók anyagi felajánlása. Köszönet illeti ezen kívül, azokat a vállalkozókat és tehetséges amatőr előadókat is, akik tombola tárgyak felajánlásával illetve jótékony célú műsorokkal gazdagították ezeket az alkalmakat.

2. Szociális munka:

A rendszerváltás után a Magyar Vöröskereszt az elsők között volt, akik a megváltozott szociális és társadalmi helyzetű emberek alkalmazkodva a nehéz élethelyzetbe került emberek megsegítésén fáradozott. Intenzíven bekapcsolódott a hajléktalan ellátásba, a munkanélküliek és egyéb okból nélkülözők segítésébe.

A szociális munkában kiemelt célcsoportjaink a hátrányos helyzetű családban nevelkedő gyermekek és az egyedül élő kisnyugdíjasok. Igyekszünk azonban azokról a vöröskereszt tagokról sem megfeledkezni, akik alacsony jövedelemből élnek. Számukra a munkahelyi, iskolai vagy lakóterületi szervezeteinken keresztül juttatjuk el adományainkat. A működési területünkön évente 3 ezer fő részesül valamilyen természetbeni adományban, 3-4 millió forint értékben. Nagyon jelentős volt az utóbbi években az a konzerv adomány, amit a Megyei Szervezet biztosított. A járvány idején több alkalommal érkezett az Országos Igazgatóságtól élelmiszer és tisztítószer adomány, amivel segíteni tudtunk a leghátrányosabb helyzetben lévőknek.

Az élelmiszerek gyűjtése és azok eljuttatása a rászorulókhhoz kiemelt feladat, de kampányszerűen karácsony környékén végezzük. A következő táblázat mutatja a gyűjtések helyét, mennyiségét és azok értékét.

Évek	Helyszín	Mennyiség	Érték
2015	TESCO - VK	591 kg	260 563
	PENNY	720 kg	364 536
2016	TESCO - VK	456 kg	144 419
	COOP	390 kg	130 771
2017	TESCO - VK	610 kg	200 385
	COOP	487 kg	194 104
2018	TESCO - VK	733 kg	275 351
	TESCO	1 029 kg	451 675
2019	TESCO - VK	679 kg	260 361
2020	ALDI	952 kg	384 735
Összesen		6 647 kg	2 666 900

Polgármester úr keretéből juttatott anyagi támogatásnak köszönhetően hagyománynak számít a „Gyermek-karácsony” megrendezése, ahol rászoruló családok gyermekeit műsoros program keretében játékból és édességből álló ajándékcsomaggal lepjük meg. Szintén hagyomány lett a karácsonyi csomagosztás, ahol 130 – 150 hátrányos helyzetű családnak alapvető élelmiszerekből összeállított csomagot adunk át, amit az „Adventi gyűjtés” során a hajdúszoboszlói lakosságtól kapunk adományként.

A Megyei Szervezet évek óta Hajdúszoboszlón szervezi meg a hátrányos helyzetű gyermekek nyári táborát. A Katasztrófavédelmi Bázison rendezett táborban, területünkről évente 3-4 rászoruló család gyermekének van lehetősége ingyen nyaralni. A tábor összes költségét a Vöröskereszt finanszírozza, részben pályázati keretből, valamint a területen történt perselyes gyűjtések bevételeiből.

3. Elsősegélynyújtás:

Az elsősegélynyújtó tanfolyamok szervezése elsősorban az ifjúsági szervezetekre jellemző a felmenő rendszerű verseny miatt, de időnként munkahelyi elsősegélynyújtó tanfolyamot is sikerül szerveznünk a területen.

Az ifjúsági területi elsősegélynyújtó versenyeket 2020 kivételével minden évben sikerült megrendeznünk. Az elmúlt években a megyei verseny rendszeresen Hajdúszoboszlón, a Katasztrófavédelmi Bázison került megrendezésre. Területünket több alkalommal képviselte hajdúszoboszlói iskola csapata (Szép Ernő Kollégium, Pávai Vajna Ferenc Általános Iskola, Högyes Endre Gimnázium). Bár az Országos versenyre nem sikerült tovább jutniuk, a Megyei versenyen dobogós helyezést értek el.

A közúti gépjárművezetők elsősegélynyújtó vizsgáztatása az utóbbi években Hajdúszoboszlón elegendő létszámú jelentkező hiányában csak évente 1-2 alkalommal volt.

Vezetőségünk nagyon fontosnak tartja az elsősegélynyújtás oktatását, népszerűsítését. Városi rendezvényeken, iskolai rendezvéynapokon a vöröskeresztet újraélesztési bemutatóval és elsősegélynyújtó totóval népszerűsítjük. Igény szerint szűréseket – vérnyomás, vércukor, testzsír – is végzünk évente 8 – 10 alkalommal 500 – 600 fő részvételével. Ebben az évben a „Szoboszlói Nyár” keretében 2 alkalommal 115 fő szűrését végeztük.

4. Ifjúsági munka:

A tanárelnökök részére évente 2 alkalommal tartunk értekezletet. Sajnos nem minden iskola vonható be a vöröskeresztes munkába és ahol van szervezet, ott is javítanunk kellene a tagok arányát.

5. Gazdasági munka:

Területi szervezetünk csak az alapvető analitikus nyilvántartásokat vezeti, valamint gondoskodik a célzott pénzeszközök felhasználásáról. Önálló gazdálkodást a megyei szervezet folytat és a könyvelés is ott történik. Kiadásainkat az ellátmányból fedezzük. Havi rendszerességgel számolunk el a megye felé. Rendezvényeinket az önkormányzatok és a vállalkozók által nyújtott támogatásból bonyolítjuk le.

Hajdúszoboszló, 2021. szeptember 10.

Nyéki István
területi elnök

Szatmári Margit
területi vezető